

Park w Opatówku

Prezentację powiatu kaliskiego, jako godnego uwagi, zaczynamy od parku krajobrazowego w Opatówku. Jest to park w stylu angielskim z początku XIX wieku. Częściowo widoczny z drogi krajowej nr 12, ale całe piękno kryje się w centrum parku.

Do parku można wejść alejkami od strony ulicy, od Zespołu Szkół Ogrodniczych lub tradycyjnie przez bramę złożoną z dwóch neogotyckich słupów i żelaznego zwieńczenia z monogramem "KS", czyli Karola Schlössera późniejszego właściciela majątku opatóweckiego.

Tam do tej pory widać pałacową, klasycystyczną oficynę z około 1825 roku, przy niej zabudowania gospodarczo-pałacowe. Wewnątrz znajduje się pałacowa studnia o głębokości ok. 6 m. Dalej widać zabudowania folwarku opatóweckiego z XIX wieku. Za bramą znajduje się wzgórze, gdzie od średniowiecza stał zamek arcybiskupów gnieźnieńskich, którzy do 1793 roku byli właścicielami Opatówka.

Najstarsze drzewa znajdujące się w parku liczą od 150 nawet do 200 lat.

Wszyscy właściciele pałacu, począwszy od Józefa Zajączka, wprowadzali pewne zmiany architektoniczne, w zależności od swojego gustu i upodobania.

Dzierżawa parku do roku 1900 spowodowała jego dewastację. Kolejny właściciel Karol Schlösser przywrócił majątek do rozkwitu, rozpoczął budowę nowego dworu, w stylu "norymberskim". Równolegle z budową dworu uporządkował park, założył alejki, klomby, małe altanki, usunął stare zmurszałe egzemplarze drzew, konserwował starego tulipanowca oraz ogroził park drewnianymi sztachetami. W latach 1945-1951 w dworze mieściła się szkoła podstawowa. Później w latach 1952-1959 swoją siedzibę w dawnym dworze znalazł miejscowy Ośrodek Zdrowia, a od 1960 roku zamieszkali robotnicy wraz z rodzinami, zaniedbując budynek dworu. W 1973 roku przez nieostrożność lokatorów powstał pożar, a zgłiszczą po nim zostały rozebrane.

Współcześnie park, ze względu na swoją wielkość, położenie i dostępność dla mieszkańców Opatówka ma charakter typowo rekreacyjno-wypoczynkowy, a także łączy, sąsiadujące z południowo-wschodnią granicą parku, osiedle domów jednorodzinnych z centrum miejscowości.

Władze gminy Opatówek mają już gotowy projekt rewitalizacji parku i chcą starać się o dofinansowanie do inwestycji. Według planów milion złotych potrzeba na nasadzenia nowych drzew i utworzenie całej infrastruktury parkowej. Już rekonstruowany jest zabytkowy mostek żelazny, jedyny taki czynny w Polsce. Na wzór podbicia mostku powstają barierki z kutego żelaza. Brama wjazdowa do parku i dawnego dworu również jest remontowana. Co ciekawe jeden z mieszkańców gminy Opatówek, który dowiedział się o tej inwestycji, zgłosił się do Urzędu Gminy i chce przekazać zabytkową żelazną bramę, która kilkadziesiąt lat temu została skradziona. Mieszkaniec odkupił ją ze składowiska złomu i przez 25 lat przechowywał ukrytą w stodole. Teraz chce ją przekazać władzom gminy.

W ramach rekultywacji parku mają być posadzone nowe drzewa, a szczególnie dwa tulipanowce Adam i Ewa, po których już nie ma śladu, a dawniej znajdowały się po obu krańcach mostku żelaznego. Stanowiły miejsce spotkań dla zakochanych. W parku, na górze gdzie znajdowały się zabudowania dworskie, pobudowany będzie amfiteatr. Staw ma zostać odnowiony. Powstanie w nim fontanna, która jednocześnie będzie dotleniać wodę i częściowo zapobiegać jej zielenieniu.

Nowe alejki, oświetlenie i ławki mają powstać już na niemal całym terenie parku. Teraz zagospodarowane jest 5 ha, a cały park liczy sobie 15 ha.

W planie jest też utworzenie Ogrodu Kwiatowo-Różanego. Natomiast w pobliżu przedszkola ma powstać Ogródek Kwiatowo-Ziołowy z miejscem edukacyjnym dla dzieci i młodzieży. W części parku oznaczona będzie tzw. Dzika Promenada z zachowaniem naturalnej otuliny roślinnej. W parku obecnie rosną 3 tys. 143 drzewa z 39 gatunków i odmian. Wiele z nich można zaliczyć do rzadkich i cennych przyrodniczo.

W parku opracowane są ścieżki dydaktyczne:

1. Trasę wycieczki rozpoczynamy od wejścia na teren parku bramą główną znajdującą się w północno-wschodniej części parku, przy ulicy Kościelnej. Zabytkowa brama złożona jest z dwóch neogotyckich słupów o wysokości ok. 6 m z ozdobnymi żłobieniami połączonych na wysokości 4 m żelaznym zwieńczeniem na którym znajduje się monogram "KS", czyli Karola Schlössera późniejszego właściciela majątku opatóweckiego.
2. Po wejściu przez bramę po lewej stronie parku, na terenie placu zabaw Publicznego Przedszkola rośnie okazały buk pospolity odmiany purpurowej (*Fagus silvatica* "Atropunicea"). Obwód drzewa wynosi 340 cm.
3. Wchodzimy na biegnącą ze wschodu na zachód główną drogę prowadzącą przez park. Naszą uwagę przyciąga okazała sosna wejmutka (*Pinus strobus*), której obwód wynosi 240 cm. Posiada elegancką formę i jest ciekawym okazem zimozielonego ulistnienia, jej piękno widać szczególnie w okresie zimy.

4. Najpiękniejszymi pomnikami, jakie możemy spotkać są te, które stworzyła sama przyroda. Kolejnym przystankiem jest rosnący po lewej stronie najstarszy i najpiękniejszy okaz w parku – dąb szypułkowy (*Quercus robur*). Jest to pomnik przyrody i świadek historii. Jego obwód wynosi 491 cm. Obserwując go możemy spoglądać na świat z innej perspektywy. Wystarczy tylko wziąć do ręki lusterko. Może właśnie on jest żywicielem ponad 240 gatunków małych stworzeń. Dąb daje siłę, moc, potęgę, więc posiedźcie czasami pod jego gałęziami.
5. Po przeciwnej stronie naszą uwagę przyciągają dwa piękne rozłożyste purpurowe buki pospolite (*Fagus silvatica* "Atropunicea") o obwodach 330 cm i 302 cm. Pamiętajmy, że drzewa są istotami żywymi, które odżywiają się, potrzebują czystego powietrza, czują ból, oddychają i wzajemnie zależą od siebie tak, jak każda istota ludzka.
6. Dalej droga prowadzi do malowniczego mostku żeliwnego z 1824 roku; przerzuconego nad cyplem wydłużonego stawu, będącego pozostałością fosi zamkowej. Obecnie staw jest zamulony i zarośnięty w kształcie wydłużonego prostokąta. Ale stanowi atrakcyjny element wzbogacający krajobraz parku. Od strony północno-wschodniej widzimy wzgórze zamkowe, na którym dawniej znajdował się ogromny, murowany pałac generała Józefa Zajączka.
7. Kierując się główną alejką w kierunku zachodnim mijamy pięknie rozgałęziony grab pospolity (*Carpinus betulus*) o obwodzie 245 cm. Kwiatostany żeńskie grabu pojawiają się wkrótce po rozwinięciu się liści (zaostrome, podwójnie piłkowane) i przekształcają w duże zwisające owocostany; kwiatostany męskie mają formę kotek. Każdy orzeszek jest przypończony do trójkłapowego lotnego skrzydełka.
8. Dochodzimy do budynków Zespołu Szkół Rolniczych. W otoczeniu obejścia szkoły rosną 100-120 letnie świerki pospolite (*Picea abies*) i modrzewie europejskie (*Larix decidua*). Na południowo-zachodniej stronie w kierunku Trojanowa podziwiamy wspaniałą alejkę grabów pospolitych (*Carpinus betulus*). Alejka ta ma niezwykle urok stwarza przytulny nastrój, dlatego przez mieszkańców i uczniów szkoły nazywana jest "alejką zakochanych".
9. Znajdujemy się na ulicy Parkowej, mijamy budynki szkolne, tereny zielone, podziwiamy piękne rośliny, krzewy i iglaki rosnące przed szkołą.
10. Kierujemy się na północny wschód. Wędrując ścieżką z kostki brukowej podziwiamy po prawej stronie dąb błotny (*Quercus palustris*), którego obwód wynosi 185 cm. Piękny okaz drzewa, którego drobne gałęzie zwisają ku dołowi. Nasi uczniowie nazwali go "smutnym dębem". Po prawej stronie mijamy okazałą lipę drobnolistną (*Tilia cordata*). O pniu o grubości 347 cm i gęsto rozgałęzionej koronie. Lipy drobnolistne żyją 300-400 lat, a mogą dożywać nawet ponad 1000 lat. Drewno lipowe jest cenione w rzeźbiarstwie. A kwiatostany wykorzystywane w przemyśle farmaceutycznym i drogowym, np. kwiaty lipy leczą gorączkę.
11. Idąc dalej trasą ścieżki mijamy z lewej strony klon pospolity (*Acer platanoides* – 295 cm) z prawej strony klon jawor (*Acer pseudoplatanus* – 311 cm); dęby szypułkowe (*Quercus robur*) o obwodach 361 i 363 cm oraz kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*) – 281 cm. Drzewa są największymi i najdłużej żyjącymi roślinami. Niektóre żyją kilkaset lat, a najstarsze drzewo na świecie – sosna oścista (*Pinus aristata*) znaleziona w Białych Górach w Arizonie ma 4600 lat). Drzewa to "zielone płuca" naszej planety. Jedna 60-letnia sosna produkuje w ciągu doby tyle tlenu, ile wynosi średnie dobowe zapotrzebowanie dla trzech osób. Drzewa wydzielają także do atmosfery substancje bakteriobójcze – fitocydy.
12. Nasz wzrok kieruje się w północno-wschodnią stronę na oficynę z 1825 roku, murowaną, piętrową, klasycystyczną, z fasadą rozcłonkowaną półkolumnami (widok od ulicy Kościelnej). Nakryta wysokim dachem dwuspadowym z okapami. Obecnie znajdują się tu mieszkania.
13. Po lewej stronie ulicy Kościelnej widzimy wspaniały mur ogrodzeniowy, artykułowany ostrołucznymi płycinami z bramą przy tzw. "cukierni" – domku gotyckim. Pośrodku elewacji południowej części parterowej zachował się kamienny herb Zajączków – Świnka. Przed ogrodzeniem od strony ulicy Kaliskiej rosną modrzewie europejskie (*Larix decidua*).
14. Ostatnim przystankiem będzie południowa strona parku, od strony rzeki Trojanówki, gdzie można podziwiać otulinę parku – olchy czarne i obserwować urodzive motyle, ważki, mamy tu a także widok na morenę czołową.

[źródło: www.parki.org.pl]

zdjęcia: WP